

**Avizul Comitetului European al Regiunilor – Analiza prospectivă strategică ca instrument pentru
guvernanța UE și pentru o mai bună reglementare**

(C/2023/1327)

Raportor: Giorgio MAGLIOCCA (IT-PPE)

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

Un moment propice

1. subliniază că analiza prospectivă strategică (*strategic foresight*) este o disciplină care permite anticiparea și explorarea structurată, sistemică și colectivă a diverselor scenarii posibile în viitor și, ca atare, luarea unor decizii mai adecvate;
2. subliniază că obiectivul analizei prospective strategice nu este de a prevedea viitorul, ci de a fi pregătiți pentru a-l înfrunta, contribuind astfel la o guvernanță anticipativă la toate nivelurile. Ca atare, Comitetul subliniază importanța sa, în special în contexte complexe, incerte și în schimbare rapidă, pentru a spori reziliența și capacitatea tuturor nivelurilor instituționale ale Uniunii Europene de a reacționa în timp util și în mod inovator la schimbări, în conformitate cu principiul subsidiarității;
3. reamintește că recomandările finale ale Conferinței privind viitorul Europei se bazează pe așteptările cetățenilor privind o acțiune a UE orientată spre viitor, sustenabilă și adaptată exigențelor viitorului; salută, în acest sens, recunoașterea de către Comisie a analizei prospective strategice, atât ca obiectiv transversal al instituției, cât și ca instrument de guvernanță;
4. subliniază contribuția analizei prospective pentru furnizarea unei proiecții strategice pe termen lung, care este deosebit de importantă pentru elaborarea unei agende strategice pentru viitorul UE în urma alegerilor europene din 2024 și în vederea adoptării noii agende politice pentru perioada 2024-2029, precum și pe parcursul fazelor pregătitoare ale noului ciclu de elaborare a politicilor;
5. regretă că analiza prospectivă strategică este realizată adesea doar ocazional și/sau este doar apanajul unui grup restrâns de analiști și tehnicieni. Consideră că ea are o valoare politică însemnată și, ca atare, trebuie privită ca un proces de reflecție strategică în cadrul instituțiilor care implică o interacțiune constantă cu contextul aferent, cu părțile interesate și cu cetățenii; obiectivul său final trebuie să fie de a contribui la o mai bună guvernanță pe mai multe niveluri și la politici orientate spre viitor și care să răspundă mai bine nevoilor cetățenilor;
6. consideră și că desemnarea unui vicepreședinte al Comisiei ca responsabil pentru prospectiva strategică și integrarea acestei prospective în orientările și în pachetul de instrumente pentru o mai bună legiferare (2021) reprezintă aspecte importante; se așteaptă ca aceste măsuri concrete să fie adoptate și de noua Comisie și să fie dezvoltate în continuare în viitor;
7. subliniază potențialul analizei prospective ca instrument util de orientare strategică, menit să îmbunătățească echilibrul dintre deciziile financiare și bugetare. Prin identificarea factorilor cu cel mai mare impact în viitor (și a cerințelor aferente), analiza prospectivă facilitează identificarea priorităților de investiții și alocarea resurselor pentru acele domenii care ar putea avea un impact mai mare;

8. subliniază că analiza prospectivă strategică trebuie integrată în mod transversal și mai sistematic în politicile UE, pentru a îmbunătăți reziliența Uniunii și a garanta elaborarea unor politici adaptate exigențelor viitorului. subliniază, de asemenea, că dezvoltarea unei culturi a analizei prospective strategice, care urmărește îmbunătățirea guvernantei la nivel local și regional și o legătură mai strânsă a sa cu alte niveluri decizionale, reprezintă o parte integrantă a consolidării rezilienței și a guvernantei anticipative și participative în întreaga UE și la nivel mondial;

9. subliniază că autoritățile regionale și locale (ALR) și alte părți interesate de la nivel teritorial și cetățenii, în special cei tineri, ar trebui să fie vectori centrali în exercitarea analizei prospective strategice, contribuind în mod proactiv la alegerile care le vor determina viitorul;

Tendențe globale și mize teritoriale

10. consideră că este esențial să se identifice în timp util și în mod sistematic impactul tendințelor globale la scară teritorială. Într-adevăr, o mai bună articulare a informațiilor și a capacităților prezente la diferite niveluri este esențială pentru a îmbunătăți înțelegerea și pregătirea pentru diversele scenarii posibile;

11. consideră, ca atare, că este esențial să se identifice cele mai adecvate modalități și canale pentru ca autoritățile locale și regionale și alte părți interesate relevante de la nivel regional (de exemplu, agențiile de dezvoltare regională) să beneficieze de activitățile de analiză prospectivă strategică existente la nivel european și/sau să contribuie la ele;

12. reamintește că Raportul ESPAS⁽¹⁾ privind tendințele globale și rapoartele de analiză prospectivă strategică ale Comisiei prezintă principalele provocări care afectează toate nivelurile de guvernantă ale UE, în special realizarea unei autonomii strategice deschise, necesitatea de a atenua schimbările climatice, și de a ne adapta la ele, nevoia de a echilibra tranziția verde și cea digitală, de a asigura sustenabilitatea economică și socială, urgența de a aborda decalajele teritoriale tot mai mari și efectele urbanizării în curs. Comitetul subliniază că adevărata provocare este de a analiza modul în care tendințele identificate pot interacționa între ele și de a înțelege, într-un stadiu timpuriu, nu doar impactul lor local și social, dar și pe cel al politicilor și deciziilor luate la nivel european, pentru a le aborda. În special, subliniază că este important să fie analizat corespunzător impactul lor asupra pieței muncii și a politicilor industriale, care poate determina agravarea decalajelor subnaționale și naționale;

13. evidențiază că urbanizarea este locul în care principalele tendințe globale converg și că ea poate fi văzută ca o forță care accelerează multe din aceste tendințe; subliniază și că orașele trebuie să gestioneze din ce în ce mai multe provocări transnaționale, ele acționând tot mai mult ca actori globali: este vorba de un fenomen important pentru reflecția strategică;

14. constată că orașele, provinciile și regiunile sunt locuri de transformare; subliniază, ca atare, necesitatea ca aceste procese să fie guvernate de o amenajare a teritoriului strategică, inovatoare, participativă și pe termen lung. În acest sens, consideră că o abordare bazată pe realitatea din teritoriu, cadre de politici multisectoriale⁽²⁾, procese precum specializarea inteligentă, alianțe interregionale și ecosisteme de inovare pot promova noi modele teritoriale pentru societăți mai durabile, reducând totodată riscul ca teritorii întregi să rămână în urmă. Subliniază că analiza prospectivă strategică este un instrument potrivit pentru a facilita astfel de procese;

15. solicită aprofundarea dezbaterii privind cele mai adecvate și utile abordări ale proceselor decizionale care să fie utilizate în analiza prospectivă strategică teritorială, ținând seama și de limitările metodologice, de trăsăturile specifice și de problematicile contextului în care apar, cum ar fi vulnerabilitățile sociale tot mai mari, diversitatea teritorială și cauzele de nemulțumire a cetățenilor;

⁽¹⁾ Sistemul european de evaluare a strategiilor și a politicilor.

⁽²⁾ De exemplu, cadre de politică ce combină politici industriale, de inovare și educative.

Valoarea adăugată a prospectivei strategice teritoriale în Agenda UE pentru o mai bună legiferare

16. subliniază că analiza prospectivă strategică face parte integrantă din eforturile și instrumentele UE pentru o mai bună legiferare, care vizează elaborarea unei legislații bazate pe date concrete, sustenabile, transparente și adaptate exigențelor viitorului, menită să creeze o valoare adăugată maximă pentru cetățenii UE. Observă că această abordare este pe deplin conformă cu conceptul de „subsidiaritate activă” al CoR ⁽³⁾;

17. solicită din nou ca tabloul de bord al vulnerabilităților teritoriale să fie elaborat în strânsă colaborare cu Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene, pentru a înțelege mai bine și a lua în considerare riscurile legate de aceste vulnerabilități ⁽⁴⁾;

18. reiterează că toate nivelurile de guvernare, începând cu nivelurile local și regional, cuprind elemente importante în fiecare etapă a ciclului de viață parcurs de legislația și politicile UE. În acest sens, Comitetul subliniază importanța unor etape precum: identificarea în comun a provocărilor viitoare și a tendințelor pe termen lung; evaluarea atentă, în momentul legiferării, a impactului lor și la nivel teritorial (inclusiv prin impunerea obligativității evaluărilor impactului teritorial); verificarea compatibilității cu principiile subsidiarității și proporționalității (inclusiv de către CoR și nivelurile subnaționale de guvernare); revizuirea punerii în aplicare a legislației și evaluarea caracterului său adecvat și din perspectiva impactului teritorial (de exemplu, prin intermediul rețelei RegHub a CoR și al platformei „Pregătiți pentru viitor”). Consideră, de asemenea, că metodele de analiză prospectivă, cum ar fi testele de rezistență aplicate politicilor, pot contribui la o mai bună pregătire pentru crizele și evenimentele perturbatoare și încurajează această practică;

19. subliniază că înființarea Grupului de coordonare privind o mai bună legiferare și subsidiaritatea activă (BRASS-G) reunește la nivel politic diversele activități ale CoR în domeniul unei mai bune legiferări. Este avută în vedere posibilitatea integrării în acest grup a unui membru al CoR care să-și concentreze atenția pe analiza prospectivă strategică.

Cooperarea interinstituțională în materie de analiză prospectivă

20. își confirmă hotărârea de a contribui la eforturile interinstituționale de analiză prospectivă strategică promovate de UE, adăugându-le valoare. În acest sens, salută propunerile adoptate în 2022 de Conferința președinților din cadrul CoR în foaia sa de parcurs pentru activitatea de analiză prospectivă strategică a CoR;

21. își propune acțiuni de consolidare a cunoștințelor și de sensibilizare cu privire la analiza prospectivă strategică în rândul membrilor și funcționarilor CoR și al funcțiilor-cheie din cadrul autorităților locale și regionale. În acest scop, intenționează să promoveze activități de formare potrivite nevoilor specifice din domeniu;

22. se angajează să contribuie, valorificând perspectiva teritorială, la activitățile de cooperare interinstituțională existente, cum ar fi participarea activă la ESPAS, cercetările de perspectivă (analiza perspectivelor) și identificarea celor mai relevante tendințe pentru viitor. Îndeamnă, prin urmare, ca raportul de analiză prospectivă strategică al Comisiei și Raportul ESPAS privind tendințele la nivel global să integreze această dimensiune;

23. își reiterează intenția de a integra abordarea prospectivă strategică în toate avizele CoR și își exprimă satisfacția că un număr tot mai mare de studii ce vin în sprijinul activității sale conțin elemente de analiză prospectivă;

24. își propune, de asemenea, să promoveze sinergii și modalități mai bune de schimb între orașe, provincii și regiuni interesate să-și consolideze capacitățile de perspectivă strategică și/sau să facă schimb de bune practici sau de procese de învățare reciprocă;

25. se angajează în acest sens să disemineze la nivel european viziunile membrilor săi, să colecteze și să valorifice competențele și experiența autorităților locale și regionale și a altor organisme locale în materie de analiză prospectivă;

⁽³⁾ Implicarea constructivă a tuturor nivelurilor de guvernare în generarea de valoare adăugată europeană.

⁽⁴⁾ Avizul Comitetului European al Regiunilor – Pregătirea pentru situații de criză și gestionarea lor: consolidarea rezilienței Uniunii, a regiunilor și a orașelor sale (JO C 257, 21.7.2023, p. 6).

26. este pregătit să promoveze, în cooperare cu instituțiile UE, o legătură mai strânsă între activitățile de analiză prospectivă strategică promovate la nivel local, provincial și regional și cele de la nivel național; își exprimă, ca atare, dorința de a fi informat și implicat în inițiativele promovate în acest domeniu de președințiile prin rotație ale Consiliului UE și/sau în cele ale Comisiei;

27. încurajează Comisia (în special JRC) și Parlamentul (în special serviciul EPRS) să coopereze cu CoR la dezvoltarea unor instrumente ușor accesibile și multilingve (manuale, cursuri de formare, seturi de instrumente etc.) pentru a promova diseminarea expertizei comune și a consolida structurile de analiză prospectivă strategică ale autorităților locale și regionale;

28. subliniază că există numeroase abordări în materie de analiză prospectivă strategică și că autoritățile teritoriale ar trebui să aleagă, cu flexibilitatea necesară, cele mai potrivite metode pentru nevoile și capacitățile lor sau să conceapă propriile abordări;

29. invită JRC să colaboreze îndeaproape cu CoR pentru a elabora împreună abordări metodologice și aplicații tematice adaptate nevoilor administrațiilor subnaționale și ale părților interesate de la nivel teritorial; ca atare, salută cooperarea dintre CoR și JRC în organizarea unui exercițiu de analiză prospectivă privind viitorul Pactului verde (Grupul de lucru al CoR privind Pactul verde la nivel local).

Recomandări pentru o analiză prospectivă strategică cu o abordare teritorială

30. subliniază importanța includerii perspectivei teritoriale și a unei viziuni strategice ample în definirea Agendei 2024-2029 și în punerea sa în aplicare; invită, ca atare, Parlamentul, președințiile Consiliului și Comisia să ia act de importanța acestei dimensiuni și să o includă în rapoartele și activitățile lor de analiză prospectivă strategică;

31. solicită să fie consultat sistematic și în timp util în procesul de elaborare a raportului anual de analiză prospectivă strategică al Comisiei și se angajează să consolideze orientarea strategică a analizei prospective din raportul său anual privind situația orașelor și regiunilor din UE;

32. subliniază valoarea democratică a promovării activităților participative de analiză prospectivă strategică la nivel local și că sunt importante contribuțiile ascendente la guvernanța pe mai multe niveluri și la o agendă de dezvoltare durabilă. Ca atare, solicită instruirea și implicarea cetățenilor și autorităților locale în exerciții prospective, cum ar fi analizarea perspectivelor, identificarea semnalelor slabe și a tendințelor pe termen lung, definirea scenariilor posibile și identificarea colectivă a opțiunilor pentru viitor;

33. subliniază că o viitoare revizuire a Acordului interinstituțional (AII) pentru o mai bună legiferare ar trebui să recunoască în mod clar analiza prospectivă strategică ca element esențial al acestei agende. În acest context, subliniază că CoR trebuie să fie mai bine luat în considerare și să joace un rol mai important, în special în cadrul Comitetului de control normativ (CCN), în virtutea legitimității politice a membrilor săi și a experienței pe care o poate aduce de la nivel teritorial;

34. subliniază că, pe baza revizuirii Acordului interinstituțional, CoR ar trebui să aibă acces la trilogurile de codecizie și își reiterează angajamentul de a explora noi modalități de influențare a dialogului interinstituțional în cadrul UE. Acest lucru este cu atât mai relevant în contextul recunoașterii analizei prospective strategice și a dimensiunii sale locale și regionale, ca element-cheie al agendei UE;

35. solicită consolidarea rolului jucat de autoritățile locale și regionale și de CoR în procesul de elaborare a politicilor UE. Consideră, de exemplu, că responsabilii politici ar trebui să se implice mai mult în testele de rezistență, în vederea anticipării și revizuirii legislației UE și pentru a adapta politicile ⁽³⁾;

36. invită celelalte instituții ale UE să sprijine CoR în consolidarea capacităților de analiză prospectivă ale autorităților locale și regionale, prin activități adecvate de diseminare și formare pentru responsabilii politici și funcționarii publici de la nivel local. Solicită colaborarea acestor instituții, pentru a spori profilul și vizibilitatea activităților de analiză prospectivă strategică teritorială în toate etapele procesului decizional al UE;

⁽³⁾ Avizul Comitetului European al Regiunilor – Autoritatea Europeană pentru Pregătire și Răspuns în caz de Urgență Sanitară (JO C 301, 5.8.2022, p. 33).

37. invită autoritățile locale și regionale să investească în perspectiva strategică și în contribuția pe care o pot aduce, de exemplu, la o amenajare a teritoriului pe termen mai lung, sistemică, coerentă și participativă sau la strategii de dezvoltare mai inovatoare și mai durabile.

Bruxelles, 11 octombrie 2023.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Vasco ALVES CORDEIRO
